

LEESWIJZER BIJ PREEK 1

In deze eerste preek brengt Rutherford drie kern-thema's uit zijn geschriften ter sprake in de eerste alinea's, te weten: genade, geloof en gebed. Herhaaldelijk komt hij hierop terug. Door de vrije genade van God werkt Christus een sterk geloof door op te wekken tot een volhardend gebed waardoor het verlangen van de hongerige beantwoord wordt.

De drie lessen die hij trekt hebben alledrie betrekking op de liefde van Christus. In alledaagse beeldtaal wijst hij op het milddadige, wijze en trekkende karakter van de liefde van Christus. Treffend is de aandacht die Rutherford vraagt voor het pastorale in de opschorting van de genieting van de tegenwoordigheid van Christus. Dit 'smeert de wielen van liefde, verlangen en blijdschap'. Het missen van Christus dient de gelovige, doordat het verlangen naar Hem alleen maar sterker wordt aangewakkerd.

Met betrekking tot de identiteit van de Kananese vrouw, merkt Rutherford op dat het niet om onze afkomst gaat, als wij maar van Christus zijn. Tegelijk ziet hij als reden tot het vertrek van Christus uit Judea, de verharding van de Joden. De 'eerste en jonge liefde' van Christus tot de heidenen komt openbaar in Zijn gaan tot Tyrus en Sidon.

Rutherford vraagt in zijn werken voortdurend aandacht voor Gods voorzienigheid. Zo ook in deze preek. Christus' werken in Zijn diepe voorzienigheid zijn met Zijn vrije barmhartigheid en zuivere gerechtigheid door elkaar geweven tot één weefsel.

In het vervolg gaat hij dieper in op die voorzienigheid. Hij belicht twee kanten daarvan. Zwart en droevig aan de ene kant en wit en vreugdevol aan de andere kant. Met de zin 'de duivel knipt soms het patroon en onze wijze Heere naait de stof aan elkaar' verbindt Rutherford de tweede les over de liefde van Christus (dat Zijn liefde wijs is) aan de voorzienigheid.

Na de aandacht voor de voorzienigheid verbaast het niet dat hij ook Gods gerechtigheid en barmhartigheid naar voren brengt. De even aansporende als troostvolle toepassing aan het slot van deze preek is, dat wij ons bewust moeten zijn dat wij Gods weg en werk ‘maar voor de helft en bij stukken en brokken bekijken’. Rutherford roept op tot geduld om te zien ‘hoe al die dingen kunstig en ordelijk samengevoegd worden’. De beelden van een huis in aanbouw en de schets van een schilder zijn hierbij illustratief. Door onze menselijke, beperkte manier van duiden tegenover Gods diepe voorzienigheid te plaatsen, wil Rutherford leiden tot de troost van Gods regering. Uiteindelijk zal de waarheid naakter en duidelijker tevoorschijn komen.

Preek 1

En vandaar opstaande ging Hij weg naar de landpalen van Tyrus en Sidon; en in een huis gegaan zijnde, wilde Hij niet dat het iemand wist, en Hij kon nochtans niet verborgen zijn.

Markus 7:24

En Jezus vandaar gaande, vertrok naar de delen van Tyrus en Sidon. En zie, een Kananése vrouw uit die landpalen komende, riep tot Hem, zeggende: Heere, Gij Zone Davids, ontferm U mijner; mijn dochter is deerlijk van de duivel bezeten.

Mattheüs 15:21-22

Want een vrouw welker dochtertje een onreine geest had, van Hem geboord hebbende, kwam en viel neder aan Zijn voeten. Deze nu was een Griekse vrouw, van geboorte uit Syro-Fenicië; en zij bad Hem dat Hij de duivel uitwierp uit haar dochter.

Markus 7:25-26

Deze tekst, die zwanger is van vrije genade, stelt ons een opmerkelijk wonder voor. Hier is Christus op uitnemende wijze werkzaam en is er ook veel van Christus' nieuwe schepping: een bloem die door Christus' eigen hand geplant en bevochtigd wordt, een sterk geloof in een beproefde vrouw. Daarom vraagt deze tekst om de ingespannen aandacht van ons hart, want hij roept tot ieder die Jezus Christus zoekt: 'Kom en zie.'

Het doel van de woorden is om biddende gelovigen (wanneer hun niet meteen antwoord gegeven wordt) op te wekken vastbesloten aan Christus' deur te blijven liggen en daar te sterven. Dit doen ze door in het gebed te volharden tot de Koning verschijnt en opendoet en de begeerte van de hongerige en arme beantwoordt.

Het onderwerp van de woorden bestaat uit de geschiedenis van een zeldzaam wonder dat Christus gewerkt heeft, in het uitwerpen van een duivel uit de dochter van een Kananese vrouw. Dat Christus de duivel uitwierp uit een Kananese, leek heel erg op het ontplooiën voor de volken van de witte banier van Christus' liefde, en op het oprichten van de Koninklijke standaard om de heidenen onder Zijn vaandel te vergaderen.

De verschillende aspecten van het wonder zijn:

I. De plaats waar het gewerkt is (Matth. 15:21).

II. De personen aan wie het gewerkt is: de moeder en de bezeten dochter; zij wordt beschreven aan de hand van haar volk.

III. De aandrijvende oorzaak. Toen ze hoorde, kwam ze en bad ze tot Jezus voor haar dochtertje.

We hebben hier een gesprek tussen Christus en de vrouw, met daarin de volgende dingen:

1. Christus' beproeving van haar:

- Met geen antwoord.
- Met een weigering.
- Met het verwijt dat ze een hond is.

2. Haar geloofsaandrang:

- In haar roepen totdat de discipelen zich erin mengden.
- In haar doorgaan met aanbidden.
- In haar bidden.
- In haar argumenteren door het geloof met Christus, dat zij enig belang in Christus had, al behoorde ze tot de honden. Toch was ze niet jaloers (want genade heeft geen boos oog) dat de ochtendmarkt van Christus en de volle tafel aan de Joden toekwam, als de kinderen van de Koning. Als zij maar onder de honden mocht zijn om de kruimels onder de tafel van Christus te eten, in de wetenschap dat zelfs de weigering van Christus voortreffelijker is dan tien werelden.

IV. Het wonder zelf, dat gewerkt werd door het geloof van de vrouw.

Hier hebben we:

1. Christus' verheffing van haar geloof.

2. De schenking van haar begeerte.

3. De mate van Christus' milddadigheid: 'Gelijk gij wilt.'

4. De genezing van haar dochter.

Markus zegt dat de vrouw tot Christus kwam in een huis. Mattheüs lijkt te zeggen dat ze tot Hem kwam op de weg, wat deze woorden aangeven: 'Laat haar van U, want zij roept ons na' (Matth. 15:23).

Augustinus¹¹ denkt dat de vrouw eerst tot Christus kwam terwijl Hij in het huis was en verborgen wilde blijven. Hetzij omdat Hij (om de Joden niet te ergeren) Zich niet openlijk aan de heidenen aanbood,

11. Aurelius Augustinus (354-430) was bisschop van Hippo, godgeleerde en kerkvader.

terwijl Hij ook Zijn discipelen verboden had om naar de Samaritanen te gaan. Hetzij omdat Hij Zijn heerlijkheid voor een tijd verborgen wilde houden. Of liever gezegd, Hij verborg Zich opzettelijk voor de vrouw, opdat haar geloof Hem zou ontdekken.

En dan, wanneer Hij de vrouw in huis weigert antwoord te geven, volgt ze Hem op de weg en roept ze Hem na, zoals Mattheüs zegt.

Eerste les. Christus' liefde is milddadig, maar er moet wel om gesmeekt worden. Hoewel Christus Zijn liefde niet verkoopt voor het schijntje van ons zweten en onze inspanningen, toch moeten we diep graven voor zo'n goudmijn als Christus.

Tweede les. Christus' liefde is wijs. Hij laat ons zo lang kloppen totdat ons verlangen naar Hem ziek van liefde is. Hij weet dat uitstel de prijs en de waarde van Christus verhoogt en vermeerdert. Wij onderwaarden alles wat wij zomaar voor het grijpen hebben. Zou Christus Zich aan onze boezem en in onze schoot werpen terwijl we in een ochtendslaap zijn, dan zou Hij niet het merg en de bloem van onze achting krijgen. Het is goed dat er enig vuur in ons is waarop water gegooid wordt, terwijl wij naar Christus zoeken.

Derde les. Zijn liefde moet het hart niet alleen leiden, maar ook trekken. Heftigheid in de liefde is erg innemend, en uitstel van de genieting van zoiets lieflijks als Christus verwekt heftigheid in onze genegenheden. De opschorting van Zijn tegenwoordigheid smeert de wielen van liefde, verlangen en blijdschap. Het gemis van Christus is een vleugel voor de ziel.

Verklaarders vragen: Wat was zij voor vrouw? Mattheüs zegt dat ze 'een Kananese' was (Matth. 15:22), niet van begenadigde afkomst. Ze was 'uit Syro-Fenicië' (Mar. 7:26), want Syro-Fenicië lag op de grens tussen Palestina en Syrië, en werd toen bewoond door de overgebleven Kanaänieten. Ze was 'een Griekse', niet door geboorte, maar vanwege de Griekse taal en cultus die daar gebracht waren door Alexander en de latere koningen van Syrië. In de taal van de Schrift gaan alle heidenen door onder de naam van 'Grieken' (zie bijv. Rom. 1:14; Gal. 3:28; 1 Kor. 1:22, 24). Niet omdat zij allen Grieken zijn van natie en afkomst, maar omdat verovering, taal en gewoonten voor hetzelfde genomen worden als afkomst en geboorte. Het staat

echter in Christus' kasboek als geen blaam genoteerd wie uw vader was, een Amoriet of een Hethitische (Ez. 16:3), als u maar tot Hem komt. Hij vraagt niet van wie u bent, als u maar van Hem bent. Hij vraagt niet wie uw vader is, als u maar Zijn broeder wilt zijn en van Zijn huis bent.

En vandaar opstaande ging Hij weg naar de landpalen van Tyrus en Sidon.
Markus 7:24

Christus, moe van Judea, was in de geest bedroefd over de huichelarij van de farizeeën en de terging van dat hardnekkige volk. Hij was verjaagd naar de onreine heidenen.

De verharding van de Joden baant de weg voor Christus' eerste en jonge liefde die aan de heidenen betoond wordt. Christus trekt slechts een baan van het gordijn van de afscheiding¹² opzij en kijkt erdoorheen naar één gelovige heidin. De Koning opent één raampje en laat Zijn gezicht in één glimp aan de Kananese vrouw zien. Zo zijn Christus' werken in Zijn diepe voorzienigheid vrije barmhartigheid en zuivere gerechtigheid, door elkaar geweven tot één weefsel. Hij vertrekt van de Joden en vestigt Zijn gezicht en hart op de heidenen.

Beschouw hier de kunst van Gods voorzienigheid:

1. De duivel knipt soms het patroon en onze wijze Heere naait de stof aan elkaar. Babel doodt en God maakt levend. Zonde, hel en dood worden tot een wagen gemaakt om het voortreffelijke werk des Heeren verder te voeren.

2. Gods voorzienigheid heeft twee kanten: de ene zwart en droevig, de andere wit en vreugdevol.

Ketterij wordt sterk en is groen en fris voor de zon. Gods opheldering van noodzakelijke en gepaste waarheden is een mooie kant van diezelfde voorzienigheid.

In Adams eerste zonde groeven de duivel en de hel een gat door het sierlijke en prachtige bouwwerk van Gods schepping. Dat is de donkere kant van de voorzienigheid. Maar de lichte kant van de voorzienigheid is dat de bloem van Jesse opschoot om de zonde weg

12. Vgl. Ef. 2:14.

te nemen en voor mensen en engelen de heerlijkheid van de hemel en de nieuwe wereld van vrije genade uit te schilderen.

Dat Christus gezeseld werd, dat Christus in een toestand was waarin Hij niet kon bevelen Hem een beker water te geven, dat Christus stierf, te schande gemaakt en verlaten werd, is zwart. Maar dat Christus in datzelfde werk de gevangenen van de hel vrijkocht en voor zondaars het verbeurde paradijs opende, is schoon en wit.

Dat Jozef zonder schuld in de gevangenis huilde, is schandelijk en droevig. Maar dat Jozef daaruit gebracht werd om als een halve koning te regeren en om de kerk van God in grote hongersnood in leven te houden, is vreugdevol en heerlijk.

Dat de apostelen gezeseld, gevangengezet en 'de ganse dag gedood' werden (Rom. 8:36), is droevig en moeilijk. Maar hiermee is verbonden dat God hen altijd doet triomferen en de reuk van de kennis van Christus openbaar maakt (2 Kor. 2:14). Paulus triomfeert in zijn ijzeren ketens en verhoogt Christus in het Evangelie overal aan het hof van de bloedige Nero [Fil. 1:13]. Dit zorgt voor een fraai, sierlijk tussenweefsel van de goddelijke voorzienigheid.

3. Nu laat God van de hemel een droevige stortbui van bloed op deze drie koninkrijken¹³ regenen. Maar Hij heeft in al Zijn werken Zijn ene voet op de gerechtigheid gezet, opdat Zijn toorn de beker van kwaadwilligen, prelaten en pausgezinden tot de rand zal vullen, en Zijn andere voet op de barmhartigheid, om 'af te wassen de drek der dochteren Sions, en de bloedschulden van Jeruzalem te verdrijven uit derzelve midden, door de Geest des oordeels en door de Geest der uitbranding' (Jes. 4:4). Dit is Gods weg en gewone pad (Ps. 25:10). In een en dezelfde beweging kan God zowel naar het oosten als naar het westen, zowel naar het noorden als naar het zuiden wandelen.

Toepassing. Het is onze fout dat wij Gods wegen en werken maar voor de helft en bij stukken en brokken bekijken. Zo zien we vaak niets anders dan de zwarte kant en het duistere gedeelte van de maan.

We begrijpen het helemaal verkeerd wanneer we de werken van mensen maar in delen zien.

Een huis in aanbouw ligt in honderd stukken verspreid. Hier ligt hout, daar een balk, hier een dakspaar, daar een steen. Ergens anders

13. Ierland, Schotland en Engeland. Steeds als Rutherford het over drie koninkrijken heeft bedoelt hij Ierland, Schotland en Engeland.

ligt een half raam, elders een deurpost. Er is geen schoonheid en geen huis in te zien. Heb echter een beetje geduld en zie hoe al die dingen kunstig en ordelijk samengevoegd worden. Dan zult u een mooi gebouw zien.

Neem een schilder die de helft van een mens schetst – de ene kant van zijn hoofd, één oog, de linkerarm, de linkerschouder en het linkerbeen – en de andere kant nog niet geschetst heeft. Ook heeft hij nog niet alle delen en ledematen met kleuren opgevuld in de juiste verhouding. Dan lijkt het niet op een mens.

Zo bekijken wij Gods werken maar voor de helft of voor een gedeelte. We zien hoe Hij Zijn volk laat bloeden, parlementen verstroot en edelen en prelaten verjaagt, omdat Hij niet wil dat zij een vinger zouden uitsteken om één steen van Zijn huis te leggen. Maar we zien niet dat de andere helft van Gods werk in deze bedeling¹⁴ er een fraai stuk van maakt. God wast het bloed en de drek van Zijn kerk af, terwijl Hij diegenen van het werk verwijderd die het zouden dwarsbomen. We zien hoe royalistische soldaten in bloedige oorlogen zwangere vrouwen opensnijden, verwoesten, plunderen en doden. Toch zuiveren zij slechts Sions tin, koper en lood, en zulk verworpen metaal als zij zelf zijn [Jer. 6:28-30; Ez. 22:17-22]. Jezuiten en valse leraars zijn slechts Gods snuiters, om daarmee de lampen van de tabernakel te reinigen en te snuiten, en de waarheid naakter en duidelijker tevoorschijn te doen komen.

14. Het woord 'bedeling' vinden we op verschillende plaatsen in het Nieuwe Testament (soms is het vertaald als 'rentmeesterschap' of 'uitdeling'). Het Griekse woord is *oikonomia*, waarvan ons Nederlandse woord 'economie' is afgeleid. 'Huishouding' is ook een mogelijke vertaling. Hierbij past het beeld van een huisvader die het huis bestuurt en aan de huisgenoten hun voedsel en/of taak uitdeelt, aan ieder zijn eigen deel. Zo deelt God bijvoorbeeld aan Zijn Kerk in een bepaalde tijdsperiode, aan een natie of aan ieder van Zijn kinderen het deel uit dat Hij goed voor hen acht.